

DSM
IN NEDERLAND
JAARVERSLAG
2016

VOORWOORD

EEN JAAR VOL DUURZAME ONTWIKKELING

Voorwoord Atzo Nicolaï,
President DSM Nederland B.V.

VOORWOORD

EEN JAAR VOL DUURZAME ONTWIKKELING

2016 was een goed jaar. Voor DSM wereldwijd en zeker ook voor de activiteiten van DSM in Nederland. We hebben verder gebouwd aan de nieuwe concernstrategie voor de komende drie jaar: Driving Profitable Growth. Door het nieuwe organisatiemodel zijn we nog efficiënter gaan samenwerken en bouwden we voort op de verbindende rol van DSM in Nederland. We hebben via goede samenwerking een ambitieuze toekomstvisie ontwikkeld voor chemie- en materialensite Chemelot. Een visie die wordt gedragen door alle 150 bedrijven en instellingen op het terrein.

Biotechnologie Center Delft

De bouw van het DSM Biotechnologie Center op de DSM site in Delft is afgerond. Vandaag bouwen daar ruim 400 onderzoek- en ontwikkelingsexperts voort op een traditie van meer dan 150 jaar fermentatie en biotechnologische innovatie. Ook blijven we in Delft zoeken naar nieuwe technologieën en duurzame toepassingen in voeding, gezondheid en hernieuwbare energie. Daarmee onderstrepen we ook DSM's commitment voor onderzoek en ontwikkeling in Nederland.

Duurzame ontwikkelingen

We zijn onverminderd doorgegaan met de transformatie van DSM, waarin duurzame ontwikkelingen en DSM's business activiteiten centraal stonden. De in Nederland ontwikkelde Niaga® technologie voor volledig circulair tapijt is succesvol in de markt gezet. Door nieuwe ontwikkelingen zijn de vooruitzichten voor DSM-Niaga veelbelovend. Bij DSM in Zwolle is de innovatieve hars ontwikkeld. In het Materialen Centrum in Sittard is de nieuwe apparatuur om commerciële tapijtvolumes te draaien ontworpen en we hebben een eerste grote klant in de VS. Daarnaast verviervoudigde DSM in de Engineering Plastics fabriek in Emmen de productiecapaciteit van het hoogwaardig verpakkingsmateriaal Akulon®XS. De productiecapaciteit van Somos® 3D printmaterialen in Hoek van Holland is uitgebreid. Ook vergrootte DSM de productiecapaciteit van de anti-reflectiecoatings voor zonnepanelen op chemie- en materialensite Chemelot in Sittard-Geleen. DSM ontwikkelde in Delft een nieuwe technologie waarmee het oneetbare product dat bij de extractie van rapazaad- of canola-olie overblijft, wordt omgezet in een hoogwaardig plantaardig eiwit voor veelzijdige toepassingen in de levensmiddelenindustrie.

Deze 'proteïnen van de toekomst' komen tegemoet aan de wereldwijd toenemende vraag naar proteïnen. Voortdurend wordt er in het nieuwe biotechnologiecentrum gewerkt aan innovaties. Bijvoorbeeld de productie van fermentatieve steviol glycosiden: de caloriearme, zoetmakende moleculen in de stevia plant. Een antwoord op de wereldwijd groeiende vraag naar suikerarme voedingsmiddelen en dranken.

2016 in cijfers

Opnieuw was het een jaar van ingrijpende veranderingen voor medewerkers van DSM in Nederland. Veranderingen die niet altijd even makkelijk waren. Toch hebben medewerkers vol enthousiasme en positieve energie de schouders eronder gezet. Ook hebben we onze traditie van goed overleg met DSM ondernemingsraden en de diverse vakbonden in Nederland gestand gedaan. Met goede resultaten. In deze jaarrapportage staan de belangrijkste kencijfers van DSM in Nederland op het gebied van People, Planet en Profit opgenomen in het hoofdstuk '2016 in cijfers'. Ik licht graag een aantal activiteiten nader toe.

Medewerkers

Laat ik beginnen bij de medewerkers van DSM in Nederland. In 2016 zijn we begonnen met een tiental bijeenkomsten in het land. Daar hebben we samen volop gesproken over de strategie van DSM 2016-2018, duurzame inzetbaarheid en kansen voor medewerkers in Nederland. Ongeveer de helft van alle DSM medewerkers in Nederland heeft hier actief aan deelgenomen. Ze hebben een grote betrokkenheid aan de dag gelegd. Eens te meer is duidelijk geworden dat DSM medewerkers een intrinsieke motivatie bezitten om de Doing Something Meaningful gedachte van DSM steeds verder te brengen. Tegelijkertijd hebben we dit jaar ook afscheid moeten nemen van een aantal medewerkers voor wie er door de veranderende organisatie geen werk meer was. DSM medewerkers hebben gelukkig een goede positie op de arbeidsmarkt en een groot aantal van hen heeft inmiddels een baan gevonden bij andere werkgevers.

VOORWOORD

EEN JAAR VOL DUURZAME ONTWIKKELING

Chemelot 2025

In de visie van DSM in Nederland zijn samenwerken en het leggen van verbindingen dé succesfactoren voor de toekomst in Nederland. Goed voorbeeld daarvan is de ontwikkeling op chemie- en materialensite Chemelot. Samen met de 150 bedrijven en instellingen op het terrein hebben we de handen ineengeslagen om van Chemelot de meest competitieve en duurzaamste chemie en materialensite van West-Europa te maken. DSM heeft eerder het initiatief genomen voor de samenwerking met de Universiteit Maastricht en Provincie Limburg. Dit heeft in 2012 geleid tot de oprichting van de Brightlands Chemelot Campus. Deze samenwerking is heel succesvol en groeit harder dan voorzien. Afgelopen jaar is het mogelijk gebleken om een nog bredere vervolgstap te zetten en een intensievere samenwerking aan te gaan met alle 150 bedrijven en instellingen op Chemelot. Dit initiatief heeft geleid tot de Visie Chemelot 2025. Met deze impuls kunnen we de wereldwijde concurrentieslag aan en kan Chemelot ook in de toekomst duurzaam blijven groeien. Alhoewel de groei van DSM voornamelijk buiten Nederland plaatsvindt, blijven we ons sterk verbonden voelen en inzetten voor duurzame economische groei in Nederland en in de regio Zuid-Limburg, waar de wortels van ons bedrijf liggen.

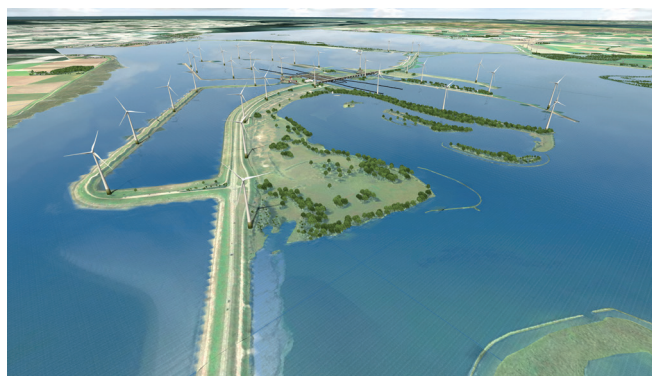
Center Court

Een andere mijlpaal was de oplevering van het Center Court afgelopen najaar. DSM heeft samen met de provincie Limburg en de Universiteit Maastricht aan de wieg mogen staan van de bouw van het Center Court. Deze moderne faciliteit is hét bolwerk voor materialenkennis en een magneet voor talent wereldwijd. Een aanwinst voor Chemelot. Als je het gebouw binnenkomt, zie je meteen waarvoor het gemaakt is: het samenbrengen van de gouden driehoek van kennisinstituten, overheid en bedrijven. Op deze manier bouwen we het succesvolle ecosysteem van opleiding, R&D, startups, proeffabrieken en grootschalige productie rond Chemelot verder uit.

Opleiding van talent

We hebben hard aan de weg getimmerd met ontwikkeling van talent en opleiding van toekomstige werknemers. Op ons initiatief hebben negen bedrijven, tien partners en elf scholen in Zuid-Limburg hun krachten gebundeld binnen Jet-Net, het Jongeren en Technologie Netwerk Nederland. Daarmee creëren we de randvoorwaarden om ook in de toekomst voldoende goed opgeleide technici aan te kunnen trekken. Daarnaast hebben we ook dit jaar weer een honderdtal leerlingen in het voortgezet onderwijs laten kennismaken met dilemma's in het bedrijfsleven via het 'Meet the Boss' programma.

Hernieuwbare energie

In de transitie naar hernieuwbare energie en de strijd tegen klimaatverandering hebben we wereldwijd en ook in Nederland significante stappen gezet. Deze stappen leveren een positieve bijdrage aan de doelstellingen van het klimaatakkoord. Zo zijn we als consortium van vier multinationals - Akzo, Google, Philips en DSM - een unieke samenwerking gestart met windpark Krammer. Dit is een burgerinitiatief van 4000 initiatiefnemers uit de provincie Zeeland om 34 windturbines te bouwen met een totaal vermogen van 102 megawatt. Begin 2017 hebben we een tweede meerjarencontract afgesloten met windpark Bouwdokken. Beide windparken samen hebben een totale capaciteit van ruim 140 megawatt. Dit is genoeg voor circa 140.000 huishoudens en het voorziet in ruim 50% van de elektriciteitsbehoefte van DSM in Nederland van hernieuwbare energie. Zo dragen we in Nederland significant bij aan DSM's wereldwijde doelstelling om in 2025 de helft van onze ingekochte elektriciteit uit hernieuwbare bronnen te halen.

VOORWOORD

EEN JAAR VOL DUURZAME ONTWIKKELING

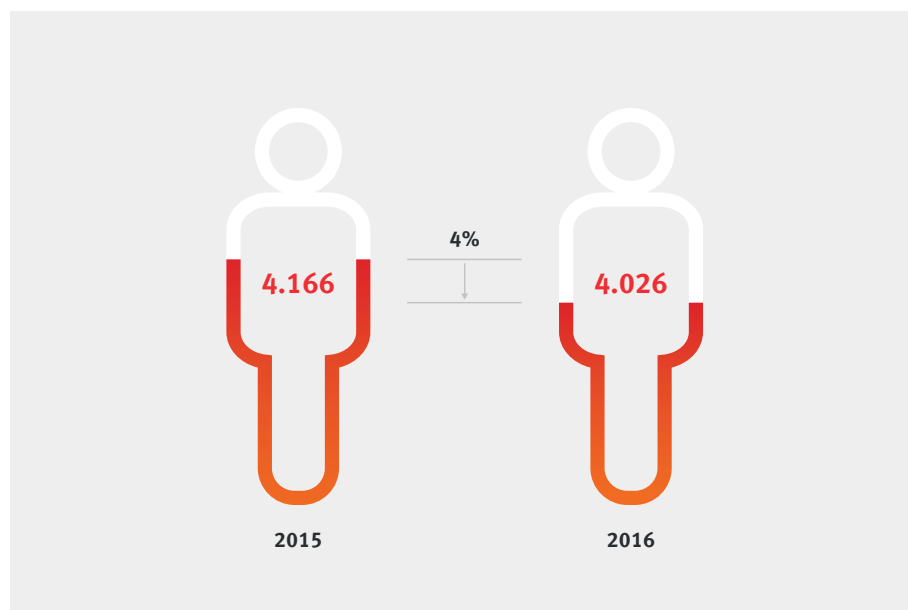
Bright Minds Challenge

Samen met partners startten we de Bright Minds Challenge in Nederland tijdens de Nederlandse klimaatconferentie in Rotterdam. In deze hernieuwbare revolutie zoeken we naar oplossingen voor zonne-energie en energieopslag. Die zijn hard nodig om onze klimaatdoelstellingen te realiseren. De finalisten ontmoeten elkaar op 13 juni in Amsterdam voor de finale. De winnaar is verzekerd van onze hulp en inzet bij het verbeteren, opschalen en vermarkten van de innovatie op het gebied van hernieuwbare energie.

Ik ben er trots op hoe, ook onder de veranderende omstandigheden van DSM in Nederland, het afgelopen jaar de positief kritische houding, de energie en de bevoegdheid van de medewerkers naar DSM als werkgever en de rol van DSM in de maatschappij wederom is verbeterd.

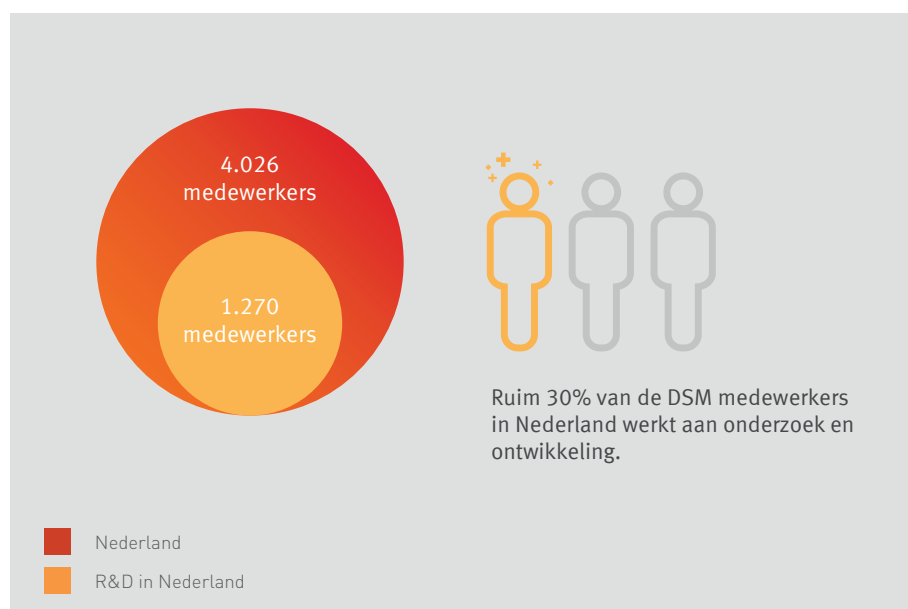
Atzo Nicolai, President DSM Nederland B.V.

Ontwikkeling formele personeelsbezetting in Nederland

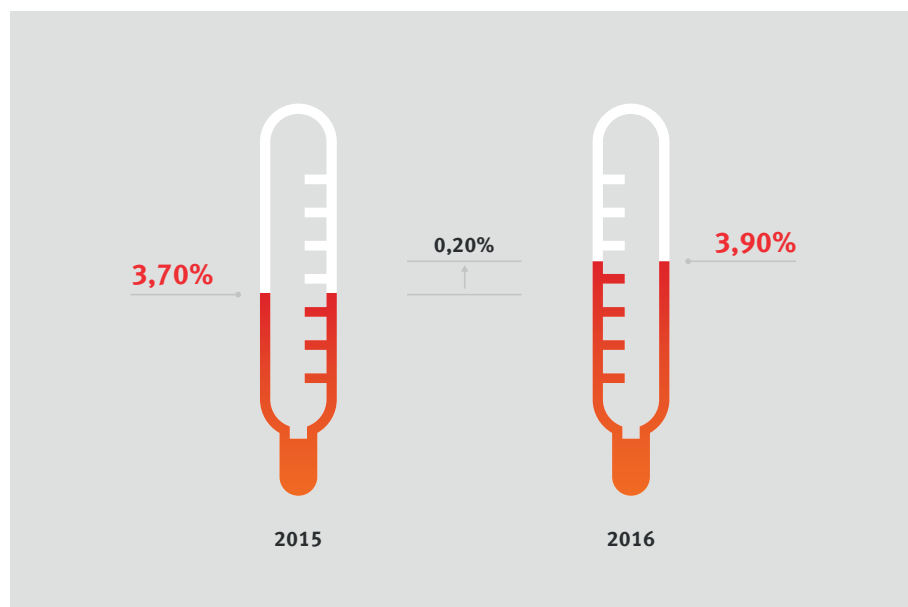

Onderzoek en ontwikkeling

Van de wereldwijd circa 2.200 DSM-specialisten in onderzoek en ontwikkeling is ruim 58% actief in Nederland.

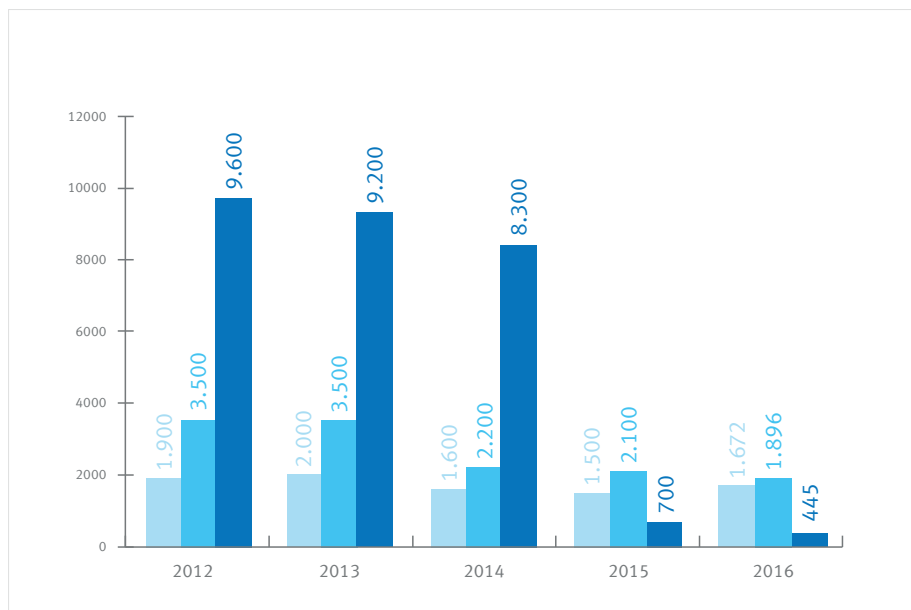
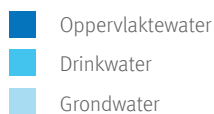

Verzuim Nederland in %

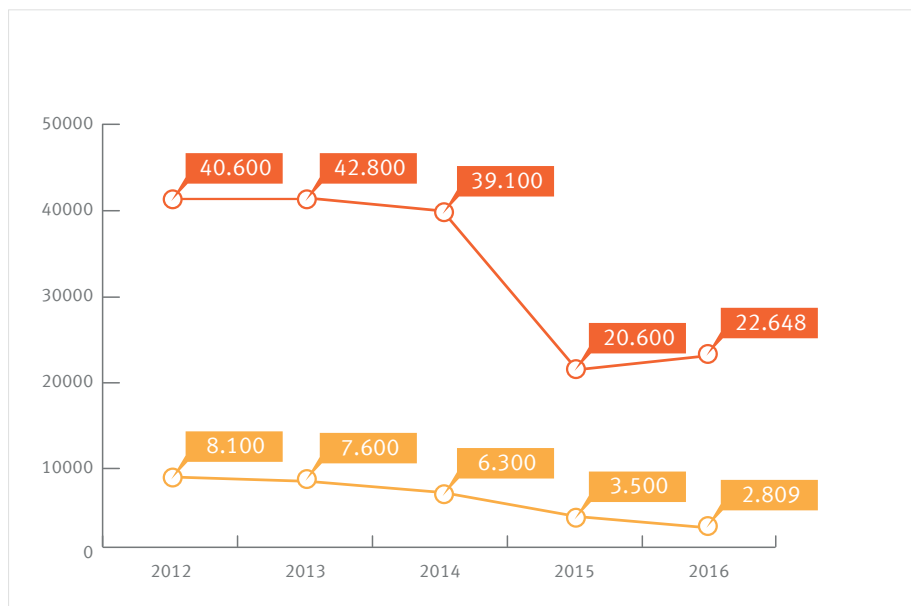
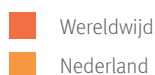
Waterverbruik naar soort Nederland 1.000 m³

De veranderingen zijn onder meer een gevolg van de 'partial divestments' van DSM's activiteiten in Polymer Intermediates en Composite Resins.

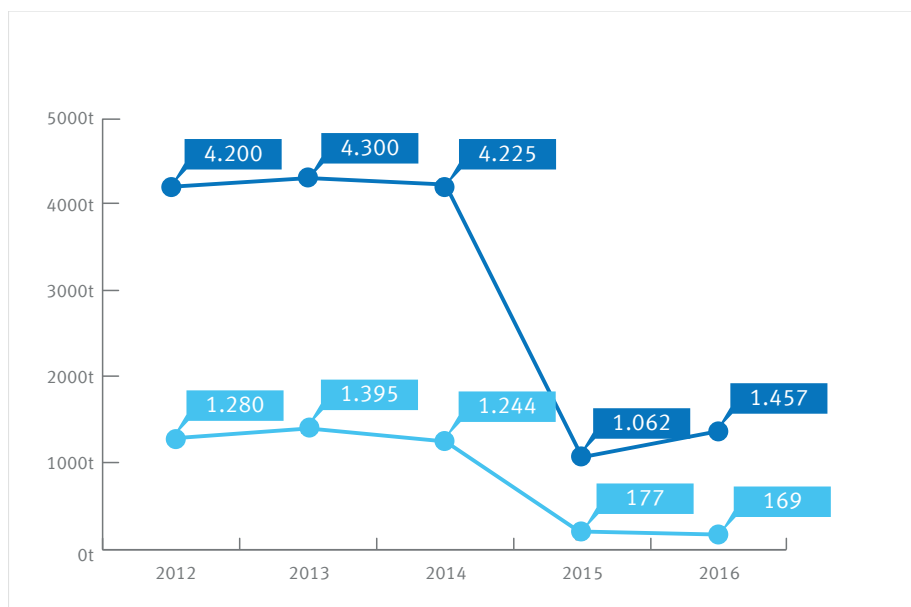
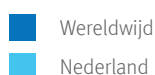
Energieverbruik (TJ)

De veranderingen zijn onder meer een gevolg van de 'partial divestments' van DSM's activiteiten in Polymer Intermediates en Composite Resins.

Broeikasgassen (kton)

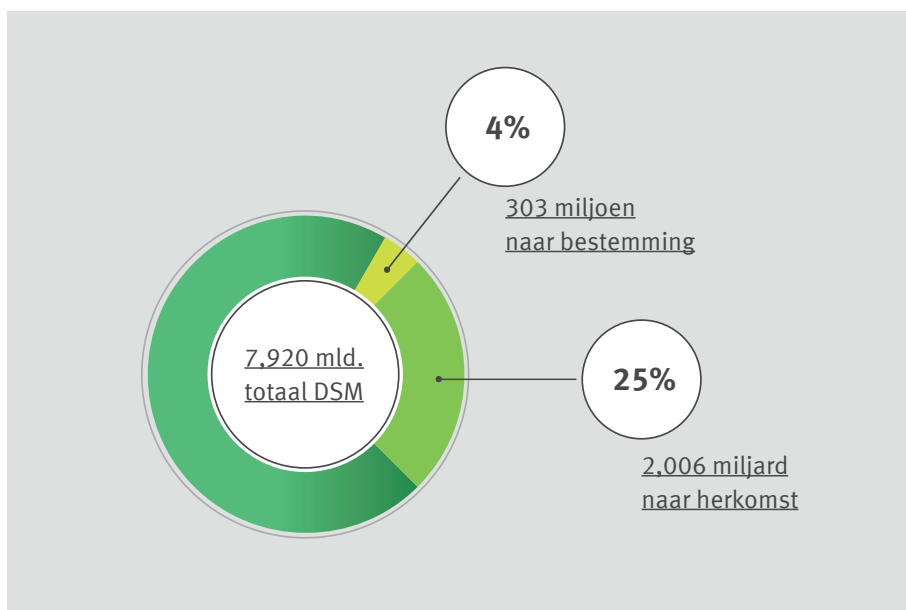
De veranderingen zijn onder meer een gevolg van de 'partial divestments' van DSM's activiteiten in Polymer Intermediates en Composite Resins.

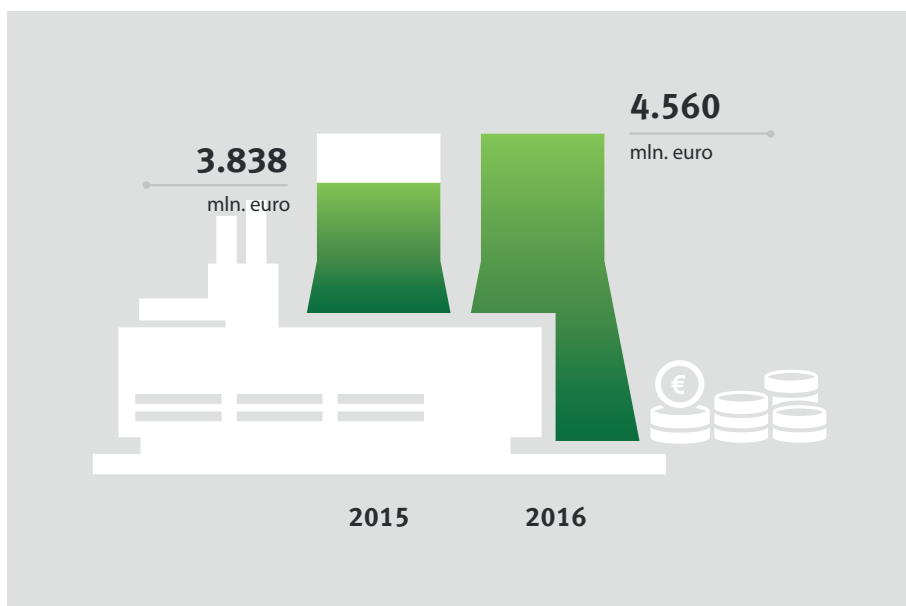
DSM IN CIJFERS

Netto omzet wereldwijd en
verdeling in Nederland (€)

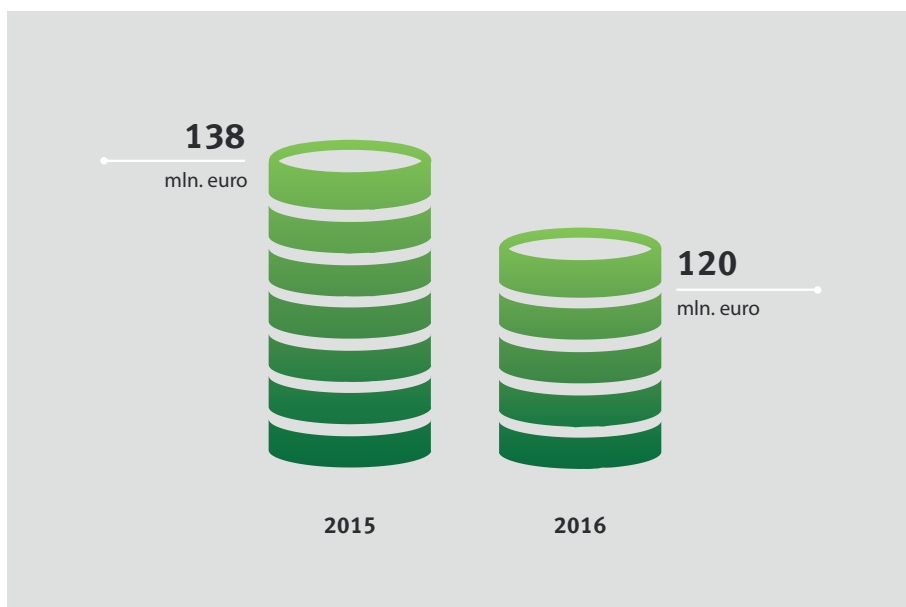
PROFIT

Totale activa in
Nederland (€ mln.)

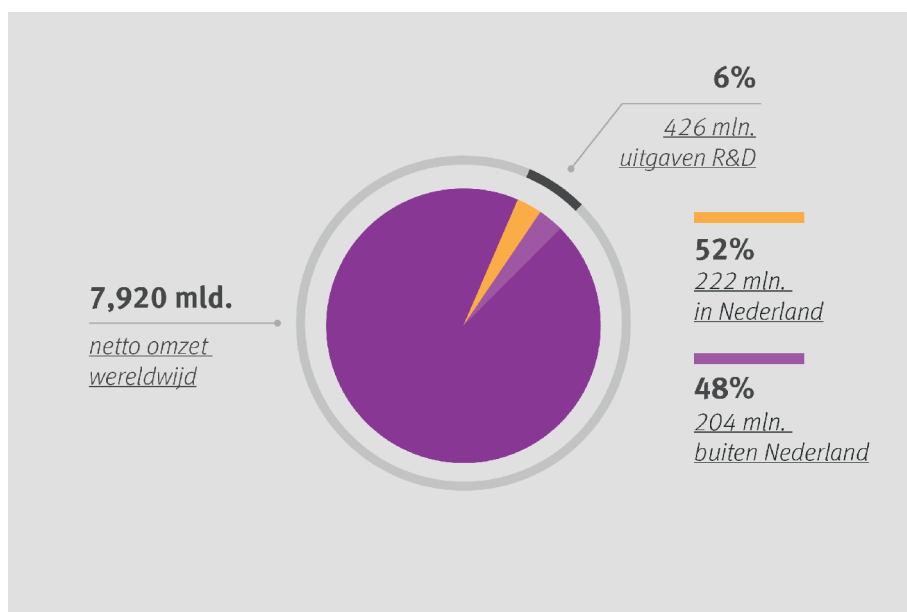
Kapitaalinvesteringen in
Nederland (€ mln.)

DSM IN CIJFERS

Uitgaven onderzoek en
ontwikkeling

PROFIT

Verslag van de Raad van Commissarissen van DSM Nederland BV

De Raad van Commissarissen van DSM Nederland BV vergaderde in 2016 vier keer, tijdens deze vergaderingen waren alle leden aanwezig. Daarnaast was ook DSM's CEO Feike Sijbesma tweemaal (gedeeltelijk) aanwezig.

Vast onderdeel op de agenda was de implementatie van het nieuwe organisatiemodel van DSM en de gevolgen voor mensen en besparingen bij DSM in Nederland. De Commissarissen hebben nadrukkelijk extra aandacht gevraagd voor innovatie en Research & Development. Daarnaast was de ontwikkeling van het zogenaamde '*Materials Powerhouse*' op de Brighlands Chemelot Campus een thema.

In het voorjaar heeft de Raad van Commissarissen de locatie van DSM Resins en Functional Materials (DRF) in Zwolle bezocht. Ter plekke zijn de pilot plants van Uralac® Ultra en Niaga®, twee belangrijke duurzame productontwikkelingen van DRF, bekeken. In het najaar vond het jaarlijkse overleg plaats tussen de directie van DSM Nederland, de Centrale Ondernemingsraad en de Raad van Commissarissen. Onderwerp van de levendige discussie was het belang van cultuurverandering als onderdeel van het nieuwe organisatiemodel van DSM.

Inge Brakman, door de COR aanbevolen lid van de Raad van Commissarissen, en de andere leden van de Raad van Commissarissen hebben regelmatig en in een open, constructieve atmosfeer gesproken met diverse COR-leden.

De leden Inge Brakman en Jan Zuidam zijn beide, na consultatie van de COR, herbenoemd voor een periode van drie jaar.

De Raad van Commissarissen van DSM Nederland

D. de Vreeze (voorzitter)

I. Brakman

J. Zuidam

**Dit is een uitgave van DSM Public
Affairs & Communications
EMEA Region**

Vragen of suggesties?

Stuur uw bericht naar: media.relaties@dsm.com

DSM Public Affairs & Communications EMEA Region
Postbus 43, 6130 AA Sittard

© DSM Nederland BV 2016

www.dsm.nl

Alle rechten voorbehouden.

Overname van (gedeeltes van) teksten is onder bronvermelding toegestaan.